

Ylä- ja Itä-Kainuun vihreän siirtymän osaamiskeskus - Hyrynsalmen, Kuhmon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen yhteinen JTF-hanke

KH 20.06.2023 § 103
124/00.01.05/2023

Kainuun liitossa toteutetaan ensimmäinen JTF-rahoitushaku ajalla 2.5. - 1.8.2023. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) tuella toteutetaan turpeen energiakäytöstä luopumisesta aiheutuvia sosioekonomisia haittavaikutuksia lieventäviä sekä Kainuun aluetaloutta uudistavia toimenpiteitä. Tähän hakuun osallistutaan tällä hankkeella.

Oikeudenmukaisen siirtymän periaatteet edellyttävät, että Ylä- ja Itä-Kainuun energia- ja raaka-ainepotentiaalien käyttö suunnitellaan siten, että ne hyödyttävät optimaalisesti alueen kuntia ja asukkaita sekä yrityksiä. Hankkeen päähakijana ja hallinnoijana toimii Hyrynsalmen kunta ja partnereina Kuhmon kaupunki, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnat; lisäksi hankkeen osatoteuttajina ovat Helsingin Yliopisto (HY) ja Lappeenrannan teknillisen yliopisto (LUT) sekä Oulun Yliopiston Kerttu Saalasti -instituutti (KSI).

Hankkeessa toteutetaan Ylä- ja Itä-Kainuun kunnille yhteistyössä yliopistojen kanssa osaamiskeskus, joka mahdollistaa alueen huomattavien ja monipuolisten resurssien hyödyntämisen kuntia, alueen yrityksiä ja niiden asukkaita parhaiten hyödyttävällä tavalla. Osaamiskeskuksella on edellytykset ja tavoitteet muodostua pysyväksi toimijuudeksi alueella. Johtavien tutkimustoimijoiden myötä alue nousee kansalliseen ja kansainväliseen näkyvyyteen kiinnostavana vihreän siirtymän kohteena, investointiympäristönä sekä työ- ja asuinpaikkana. Hankkeessa toteutetaan myös eri intressejä yhteensovittavan osallistavan suunnittelun malli.

Hanke tuottaa merkittävää uutta tutkimustietoa vihreän siirtymän keskeisistä kysymyksistä Kainuun maakunnan ja valtakunnallisen kehittämistyön tueksi. Hanke hakee samalla paikallisia pragmaattisia ratkaisuja akuutteihin ongelmiin ja kehittämistarpeisiin. Alueelle ovat tärkeitä mm. erilaiset kestävät ja tehokkaat infraratkaisut sekä sähköverkon kehittämiseen ja energiaturvallisuuteen liittyvät ratkaisut. Tärkeää on myös, että vuorovaikutusta vahvistetaan valtakunnallisten toimijoiden (energiatoimiala, puolustushallinto, huoltovarmuus, ministeriöt) kanssa.

Ideana on, että hankkeeseen palkattavat asiantuntijat vastaavat hankkeen toteutuksesta ja tiedontuotannosta ja siitä, että hanke palvelee mahdollisimman tehokkaasti kuntien tarpeita. Yliopistot ja hankkeeseen palkattava henkilöstö siis vastaavat pääosin kuntien edottamien toimenpiteiden toteutuksesta, mutta tämän lisäksi kuntien käytettävissä on rahoitusosuuden mukainen osuus hankkeen ostopalvelubudjetista. Budjettia voidaan kohdistaa erityisesti fossiilisia ja suorasähköä korvaavien älykkäiden

lämmitysratkaisujen suunnittelun kuntien kauko- ja keskuslämmityskohteisiin (mm. kysyntäjoustopon mahdollistava kuormien ohjaus, sähkön ja lämmön varastointi, lämpöpumput, aurinkoenergia).

Alustava hankkeen kokonaisbudjetti on 858 213 € ja omarahoitus yhteensä 171 643 € (EU-rahoituksen osuus on siis 80 %). Yliopistojen osuus omarahoituksesta on 69 553 € ja Kainuun kuntien osuus on yhteensä 102 090 €. Kuntakohtaiset osuudet riippuvat kunnan koosta ja roolista hankkeessa (ks. liite).

Hyrnsalmen kunnan osuus budjetista on 20 %, eli 20 418 € kolmen vuoden aikana. Vuoden 2023 osuus on 1571 €, vuoden 2024 osuus 9424 € ja vuoden 2025 osuus 9424 €.

Lisätietoja asiasta antaa kunnanjohtaja heimo.keranen@hyrynsalmi.fi, p. 044 7104 400.

KUNNANJOHTAJA:

Hyrnsalmen kunnanhallitus päättää, että Hyrynsalmen kunta

1. osallistuu hankehakuun päähakijana
2. sitoutuu suunnitelmassa esitettyyn omarahoitukseen ja
3. pyytää partnereilta (kunnat ja kaupunki) sitoumuksen omarahoitukseen ja osatoteuttajilta (yliopistot) sitoumukset hankkeen toteutukseen liitteenä olevan alustavan suunnitelman mukaan.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi esityksen.